

מנסה בו. ולכן כל הגדול מחברו יצרו גדול, כלומר נסיונותיו קשים יותר ולפום צערא אגרא

10. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף לג עמוד ב
 דאמר רב: אילמלי נגדוה (יסוקין) לחנניה מישאל ועזריה, פלחו לצלמא!

11. דף על הדף כתובות דף לג עמוד ב
 איתא משמו של החידושי הרי"ם, מה באו חז"ל לומר לנו אלמלא נגדוהו לחמ"ו הווי פלחו לצלמא, וכי חז"ל רצו לספר לנו גריעותן של חמ"ו ח"ו, אלא שרצו להודיע לנו יסוד גדול בזה, שאין נותנין לו לאדם אף פעם יסורים למעלה מכוותיו, וכיון שחמ"ו לא היו עומדים בהצער להתייסר במלקות, אכן לא ניתן להם נסיון זה, רק להשליכם לתוך האש.

12. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ה עמוד ב
 כי קא ניחא נפשיה דרבי יהושע בן חנניה אמרו ליה רבנן: מאי תיהוי עלן ממנאי? – אמר להם: אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם. כיון שאבדה עצה מבנים – נסרחה חכמתן של אומות העולם. ואי בעית אימא מהבא ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך.

13. רש"י בראשית פרק כג
 לספוד לשרה ולזכתה – ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק, לפי שעל ידי צקורת העקידה שנזדמן צנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט, פרהה נשמתה ממנה ומתה

14. שיחות מוסר מאמר יב
 העקידה היתה נסיון שה' נתן לאברהם אבינו, ויחד עם הניסיון ניתן לו הכח לעמוד בו, לעומת זאת, שרה שלא ניתן לה ניסיון זה, לא ניתן לה הכוח לעמוד בו, ולכן אע"פ ששרה היתה גדולה מאברהם בנבואה, מ"מ לא יכלה לעמוד בדבר.

מטרת הניסיון – דבקות

15. משנה מסכת אבות פרק ה משנה ג
 עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכולם להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו עליו השלום:

16. תוספות יום טוב מסכת אבות פרק ה משנה ג
 ועמד בכולם – שלא הרהר אחר מדותיו.

17. איוב פרק ב פסוק י
 ויאמר אליה בדרבך אהת הנבלות תדברי גם את־הטוב נקבל מאת האלקים ואת־הרע לא נקבל בכל־זאת לא־ הטא איוב בשפתיו: פ

18. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טז עמוד א
 בכל זאת לא הטא איוב בשפתיו – אמר רבא: בשפתיו לא הטא, בלבו הטא

19. והגדת לך לך

אין זה רבותא ששמע בקול ה' והלך מארצו, או לעקדה, שהרי ידע שהכל מה', ברצונו נותן וברצונו לוקח. ובכלל, איך יכול נברא להפר ציווי בוראו. אבל הרהור הלב, הוא הרבותא. שהרי באיוב נאמר "ובכל זאת לא חטא איוב בשפתיו, בשפתיו לא חטא אבל בלבו חטא, ואברהם אבינו לא הרהר כלל אחר מדותיו של הקב"ה, אלא עמד בכולם כצור חלמיש!

פרשת לך לך - כל אחד והנסיון שלו

1. בראשית פרק יב
 (א) ויאמר יקנוק אלי־אברהם לך־לך מארצך ומטולדתך ומבית אביך אלי־הארץ אשר ארצך:
 (ב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה:

2. רש"י בראשית פרק יב
 (א) לך לך – להנאתך ולטובתך, ושם אעשך לגוי גדול, וכאן אי אתה זוכה לבנים. ועוד שאודיע טבעך בעולם:

3. בראשית פרק כב פסוק ב
 ויאמר קוֹזֵי־נָא אֶת־בְּנֵי אֶת־יוֹזֶיךָ אִשְׁרָא־הֵבֵת אֶת־יִצְחָק וְקָרָהְלָךְ אֶל־אָרֶץ הַמִּרְיָה וְהֵעֵלְהוּ שָׁם לְעֵלְהָ עַל אֹהֶל הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים:

4. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת לך לך סימן ג
 ורבי לוי אומר נסיון הראשון כנסיון האחרון נסיון הראשון בלך לך מארצך נסיון האחרון בלך לך אל ארץ המוריה

5. והגדת לך לך

ותמוה כל כך! ראשית, איך אפשר להשוות איזה שהוא נסיון לנסיון העקדה. ושנית, מה היה הקושי הגדול בניסיון "לך לך", לאחר שהובטח בגינו בהבטחות כה מפליגות: "ואעשך לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך, והיה ברכה! ונאמר לו "לך לך", להנאתך ולטובתך. כאן אי אתה זוכה לבנים ושם אתה זוכה לבנים ועוד שאודיע טבעך בעולם.

הידיעה שתעזור לנו להתמודד עם הניסיונות

6. ספר מסילת ישירים פרק א
 והנה שמו הקדוש ברוך הוא לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות החמריות אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם בין לטוב בין (למוטב) לרע הנה הם נסיונות לאדם, העוני מצד אחד והעושר מצד אחד.... השלוח מצד אחד והיסורין מצד אחד, עד שנמצאת המלחמה אליו פנים ואחור.

7. שמות רבה (וילנא) פרשת משפטים פרשה לא סימן ג
 אשרי אדם שהוא עומד בנסיונו שאין בריה שאין הקדוש ברוך הוא מנסה אותו

8. תהלים פרק יא
 (ה) יְקַוְּ צַדִּיק בְּתֵן וְרַשָׁע וְאֵהָב חַמְסֵם שְׁנֵאָה נַפְשׁוֹ:

9. והגדת לך לך

וקשה לכאורה מהכתוב: "ה' צדיק יבחן" ומכאן למדו שאין הקב"ה מנסה את הרשעים אלא את הצדיקים, ואיך אמרו שהוא מנסה את כולם. והתשובה פשוטה. לכל אדם נקודת הבחירה שלו, ובה בידו להיות צדיק, ובנקודה זו מנסים אותו ולגביה נאמר בו: "ה' צדיק יבחן". משום שאין הניסיון בא כדי להכשיל אלא אדרבה, מטרתו לבנות ולחשל וליתן שכר, וממילא הגדול מחברו, שיכול לעמוד בנסיון גדול יותר, אכן

מתעלים מנסיון שבא עלינו ולא מנסיון שהבאנו על עצמנו

25. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קז עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב: לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי נסיון ונכשל. אמר לפניו: רבונו של עולם, מפני מה אומרים, אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב ואין אומרים אלקי דוד? – אמר: אינהו מינסו לי, ואת לא מינסית לי, אמר לפניו: רבונו של עולם, בחנני ונסני. שנאמר בחנני ה' ונסני וגו'. אמר: מינסנא לך, ועבידנא מילתא בהדך, דלדידהו לא הודעתניהו ואילו אנא קא מודענא לך, דמנסנא לך בדבר ערוה. מיד ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו....

26. מדרש תהלים (בזכר) מזמור קיד

הים ראה ויננס. מה ראה.... דבר אחר ראה ארונו של יוסף יורד לים, אמר הקדוש ברוך הוא יננס הים מפני הנס מן העבירה, שנאמר וינס החוצה (בראשית לט יג), אף הים נס מפניו, שנאמר הים ראה ויננס.

27. בראשית רבה (וילנא) פרשת מקץ פרשה צ

א"ר שמעון בן גמליאל יוסף משלו נתנו לו, פיו שלא נשק בעבירה, ועל פיך ישק כל עמי, גופו שלא נגע בעבירה, וילבש אותו בגדי שש, צוארו שלא הרכין לעבירה, וישם רביד הזהב על צוארו, ידיו שלא משמשו בעבירה, ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף, רגליו שלא פסעו בעבירה, ייתון וירכבו על קרוכין, וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו, מחשבה שלא חשבה בעבירה, תבא ותקרא חכמה, ויקראו לפניו אברך אב בחכמה ורך בשנים

28. שיחות מוסר מאמר כא

ויש להבין, מאחר שכל אבר מאבריו קיבל שכרו על שלא קרב אל העבירה, מהו השכר המיוחד אל 'ינס ויצא החוצה'. ולא עוד אלא שנראה בעליל כי השכר עבור 'ינס ויצא החוצה, גדול הוא לעין ערוך מכל הדברים שנמנו למעלה, ואפילו השכר של 'על פיך ישק כל עמי', איזה ערך יש לו לעומת השכר של 'הים ראה וינס' דהיינו נס קריעת ים סוף והצלת כל ישראל.

ונראה מכאן יסוד גדול בעבודת האדם. עיקר עבודתו הוא לברוח ממקום הסכנה ולהתרחק מן הנסיון ככל האפשר, ולא שיעמוד במקום הנסיון להלחם עם היצר פנים אל פנים. ודבר זה להתרחק ממקום הנסיון קשה הוא על האדם יותר מכל, כי אף אם לעיתים יניח היצר לאדם שלא לחטוא לפי שעה, אין הוא מניח לו להתרחק ממנו לגמרי, כדי שיהיה לכל הפחות קרוב לחטא וקרוב לסכנה.

29. רמב"ן בראשית פרק לט פסוק יב

(יב) ויעזוב בגדו בידה - לכבוד גברתו לא רצה להוציאו מידה בכחו הגדול ממנה, והסיר אותו מעליו, כי היה בגד שיתעטף בו כמעיל וצניף.

30. שיחות מוסר

ולפי המבואר נראה לומר שעל כן נס יוסף החוצה והשאיר את בגדו אצלה, כי רצה להתרחק ככל המוקדם מן הנסיון. אילו היה נאבק עמה אף לרגע קט הוא היה מעמיד את עצמו עוד רגע במקום הסכנה ולו אף לזמן קצר ביותר וזאת רצה יוסף הצדיק למנוע מכל וכל. ואע"פ שעל ידי שהשאיר את בגדו אצלה הוא נתן בידה עילה להתעולל עליו, מסר את נפשו וכבודו כדי למהר לברוח ולהמלט הרחק ממקום הסכנה, כאשר ינוס האדם מפני אש המתלקחת.

31. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף נז עמוד ב

ועוצם עיניו מראות ברע - א"ר חייא בר אבא: זה שאין מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה. היכי דמי? אי דאיכא דרכא אחריתא, רשע הוא (ואף על פי שעוצם עיניו שלא היה לו לקרב אל הכחיק מן העבירה דקיימא לן חולין (דף מד): רחוק מן הכיעור). אי דליכא דרכא אחריתא, אנוס הוא! לעולם דליכא דרכא אחריתא, ואפ"ה מיבעי ליה למינס נפשיה.

20. מכתב מאליהו חלק ה עמוד 169

"כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת". "מופת" – בשינוי טבעו של עולם" (רמב"ן שם) "כי מנסה ה' אלוקיכם אתכם". והנסיון גדול כל כך עד שאין לה עצה אלא באהבת ה' בכל לבב ובכל נפש, כמ"ש שהנסיון הוא " ... לדעת הישכם אוהבים וכו' בכל לבבכם ובכל נפשכם".

הרי שאין לעמוד בנסיון של מופתי נביא השקר – **וכן לכל מופתי ההשקפה הטבעית של בעלי הטבע שבזמננו** - לא בשיקולים שכליים אלא באהבת ה' גמורה ומוחלטת – בכל לבב ובכל נפש. ואעפ"כ כל אדם אחראי על זה, כי הרי על אהבה גמורה לא תשפיע עוד שום קושיא ושם פירכא

21. שמות פרק כ פסוק יז

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הַעָם אֶל־תִּירְאוּ לִי לִקְעֹבוֹר נְסוֹת אֶתְכֶם כִּי הָאֱלֹקִים וּבְעֹבוֹר תִּהְיֶה יִרְאתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תִחַטְאוּ:

22. רמב"ן שמות פרק כ פסוק יז

יתכן שיאמר, כי לבעבור הרגילכם באמונתו בא האלקים, שכיון שהראה לכם גלוי השכינה נכנסה אמונתו בלבבכם לדבקה בו, ולא תפרד נפשכם ממנה לעולם, ולמען תהיה יראתו על פניכם בראותכם כי הוא לבדו האלקים בשמים ובארץ ותיראו מן יראה גדולה.

הנסיון אינו אלא דמיון

23. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נב עמוד א

כי הא, דאביי שמעיה לההוא גברא דקאמר לההיא אתתא: נקדים וניזיל באורחא (נשכים בהשקמה קודם היום. השקמה קרי קדמותא נגמלא). אמר: איזיל אפרשיניהו מאיסורא. אזל בתרייהו תלתא פרסי באנמא. כי הוו פרשי מהדדי (שהיו משתי עיינות, והגיעו לפקעת לרכס, פירש זה לכאן וזו לכאן). שמעיניהו דקא אמרי: אורחין רחיקא (מדך רחוקה היא בין שתי מקומותינו, ואי אפשר עוד לילך יחד). וצוותין בסימא (אילו היינו יכולים לילך בדך אחד היה נעים לוות שלנו). אמר אביי: אי מאן דסני לי הוה (אם היה שונאי מתייחד עם האשה – לא הוה מני לוקומי אנפשיה מלחטוא, ועל עצמו היה אומץ). – לא הוה מצי לאוקומיה נפשיה. אזל, תלא נפשיה בעיבורא דרשא, ומצטער (נשען על זריח הלילה, כאלם שמחשב ומלעטע). אתא ההוא סבא, תנא ליה: כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו

16. שיחות מוסר מאמר צא

ובזאת נבין כיצד יתכן שאותו ניסיון עצמו לא יהיה שווה לכל אדם, ואותו ניסיון עצמו שהוא קל לאחרים יהיה קשה לתלמידי חכמים, עד שלא יוכלו לעמוד בו, והביאור הוא, כי הניסיון עצמו אין בו ממש, ואינו אלא דמיון בלבד, וכפי השיעור שנסתמא עיני האדם כן שיעור הדמיון שבו. וזו היא פעולתו של היצה"ר במה שמתגרה יותר בתלמידי חכמים, שמחליש הוא את כח שכלם ומגביר בהם את דמיונם יותר משעושה לשאר בני אדם, ולכן באותו מעשה עצמו יתכן כי הניסיון שבו לא יהיה שווה לכולם, ויהיה נקל לאחד וקשה לאחר.

חנניא מישאל ועזריה בלי להסס קפצו לכבשן האש ועם כל זאת אמר רב שאילו היו מענים אותם בייסורים הם לא היו עומדים בנסיון והיו משתחווים לצלם.

תמה חידושי הרי"ם, לשם מה רב אומר זאת, וכי הוא רוצה לספר בגנותן של חנניא מישאל ועזריה?! אלא שרב בא לומר לנו כלל חשוב - לעולם לא מנסים את האדם בנסיון שהוא מעל כוחותיו הנפשיים והגופניים. כל נסיון שבא על האדם, בא בהתאם ליכולות שלו.

ר' יהושע בן חנניה היה יודע להשיב למינים תשובות ניצחות. לפני מותו שאלו אותו חכמים מה יעשו לאחר מותו, כיצד יתמודדו עם המינים. תשובתו של ר' יהושע היתה, אל דאגה, ברגע שתאבד עצה מהבנים ולא ידעו להתמודד עם המינים, גם החכמה של המינים תסרח ולא ידעו להקשות קושיות, משום שכשאינן יכולות אין נסיונות.

כך גם מסביר ר' חיים שמואלביץ את מותה הפתאומי של שרה אמנו לאחר ששמעה על עקדת יצחק. שרה היתה גדולה מאברהם בנביאות ואפילו הכי אברהם עמד בנסיון העקדה ושרה ברגע ששמעה על שכמעט נעקד יצחק מיד פרחה נשמתה ומתה. הסיבה לכך משום שנסיון העקדה היה מכוון כלפי אברהם ולא כלפי שרה, רק לאברהם היתה את היכולת לעמוד בו. השטן, שידע שאין לשרה את הכוחות הנפשיים לעמוד בנסיון זה, מצא את התזמון הנכון לידע את שרה בסיפור העקידה ולגרומם לה להתקף לב.

לפעמים באים עלינו נסיונות ואנו מסתובבים בתחושה שהנסיון גדול עלינו, משפט שגור בפינו "אני לא מסוגל יותר", בא לנו לומר לקב"ה די! אבל אין זה נכון. אם בא לנו נסיון סימן שאנו יכולים לעמוד בו, ויש לנו את הכוחות להיבנות ממנו. כאשר נפנים את הידיעה שהנסיון בא לרוממם אותנו ולקרב אותנו לריבוננו של עולם, נדע גם לתת לו את היחס הנכון ולעמוד בו בגבורה.

על פי יסוד זה ניתן להבין מדוע רבי לוי קובע שבנסיונות של אברהם לא היה שום הבדל בין הנסיון הראשון לנסיון האחרון. בנסיון הראשון היה אברהם ברמה רוחנית מסויימת ובנסיון האחרון היה אברהם ברמה רוחנית אחרת. השווה ביניהם שהיחס בין הנסיון לבין המדרגה הרוחנית היה שווה ומשום כך ניתן להשתמש באותו ביטוי של "לך לך" כדי לבטא שנסיון ראשון כנסיון האחרון.

אודה על האמת שלכתוב ולומר את הדברים זה קל אבל לחיות אותם זה כבר סיפור אחר לגמרי....

15-19 - לאחר שהבנו שאם בא לנו נסיון בודאי שיש לנו את כל הכוחות להתמודד איתו, עלינו להבין מהי מטרת הנסיון. המשנה באבות אומרת שכל עשרה נסיונות שנתנסה אברהם אבינו עליו השלום היו כדי להודיע **חבתו** של אברהם אבינו. ומפרש שם התנ"ך "ו"ט בשם רש"י" **"שלא הרהר אחר מדותיו"**. לעבור נסיון זה לא קל, אבל בסופו של דבר רוב האנשים עוברים את הנסיון, הם ממשיכים בחיים. השאלה העקרית היא **איך** עוברים את הנסיון. את השואה האימה הרבה יהודים עברו, אבל היו כאלו שתוך כדי הליכה לתאי גזים שרו "אני מאמין" והיו כאלו שזרקו את התפילין. אל לנו לשפוט את היהודים שעברו את השואה, אבל מותר לנו להתבונן ולראות

סיכום

1-5 – פרשתנו פותחת בנסיון הראשון שמנסה הקב"ה את אברהם – **"לך לך"** מארצך וממולדתך ומבית אביך....". אכן נסיון קשה לעזוב את הבית את המולדת ואת הארץ, אך שכרו של הנסיון בצידו, הקב"ה מבטיח לאברהם שההליכה תהיה להנאתו ולטובתו, הוא יעשה לגוי גדול וגם יזכה לבנים. לעומת הנסיון הראשון, גם בנסיון האחרון, נסיון העקדה, נאמר **"...ולך לך"** אל ארץ המוריה", אך לכאורה נסיון זה קשה בהרבה. אברהם מצטווה לקחת את בנו יחידו, לקחת את בנו, שכל תקוותו תלויה בו ולעקוד אותו על גבי המזבח. בנוסף לכך בנסיון הראשון הובטח לאברהם שכר רב, ובנסיון העקדה, אברהם לא מקבל שום הבטחה.

למרות כל ההבדלים, קובע רבי לוי, שאין כל שינוי ברמת הקושי בין הנסיון הראשון לנסיון האחרון וכדי להורות לנו על כך, משתמשת התורה באותו ביטוי של **"לך לך"**. ותמה הרב גלינסקי כיצד יתכן להשוות בין שני הנסיונות.

6-8 כדי לענות על שאלה חזקה זו עלינו להקדים הקדמה קצרה במהות הנסיון.

המסילת ישירים קובע שכל עניי העולם הזה, בין טוב בין לרע הכל הם נסיונות לאדם, העוני מצד אחד והעושר מצד שני, השלוח מצד אחד והיסורין מצד שני, נמצא שהאדם נתון במלחמה תמידית פנים ואחור, משום כך חכמי המוסר מכנים את העולם שלנו 'עולם הנסיונות'.

המדרש משבח את מי שמצליח לעמוד בנסיון וקובע שאין בריה שהקב"ה לא מנסה אותה. נרצה או לא נרצה, ברגע שבאנו לעולם, באנו לעולם של נסיונות וכל מטרתנו לעבור אותם בשלום.

מאידך דוד המלך אומר "ה' צדיק יבחן...", כלומר לא את כולם בוחן ה' אלא רק את הצדיקים. לכאורה יש כאן סתירה, מחד המדרש אומר שאין בריה שלא מנסים אותה ומאידך דוד המלך אומר, שהקב"ה בוחן רק את הצדיקים.

9-14 – הרב גלינסקי מתרץ תירוץ שהוא היסוד להתמודדת עם הנסיון. כל אדם יש לו נקודת בחירה בחיים בה הוא יכול להחליט להיות צדיק או ח"ו רשע. לדוגמא, אדם שגדל בבית תורני שמקפידים על קלה כחמורה, נקודת הבחירה שלו קיימת כמעט בכל תחום, ובכל תחום הוא יכול להיות צדיק וכיון שכך גם הנסיונות שלו יבואו בכל התחומים בהם יש לו את היכולת להיות צדיק. לעומתו, יש אדם שביום בהיר אחד מגלה שהוא יהודי, מעולם הוא אינו ראה איך מתנהל בית יהודי ואת המילה 'הלכה' הוא כלל לא מכיר. אדם כזה, ודאי שברוב תחומי ההלכה אין לו כלל נקודת בחירה, שהרי הוא כלל אינו יודע מה הדרישה ההלכתית ממנו, אך אם לרצוח או לרצוח ודאי שיש לו נקודת בחירה, משום שגם גויים גדלים בידיעה שלרצוח אסור ונמצא שבנקודה זו יש לו בחירה ויתכן שהנסיון שלו יהיה בתחום זה.

הנסיון, אין מטרתו להביא את האדם לכישלון, אלא מטרתו לחשל את האדם ולמנף אותו, משום כך ודאי שהנסיון בא על האדם רק במקום שידעויותיו השכליות וכוחותיו הנפשיים מאפשרים לו לעמוד בנסיון.

יש ממש נאבד פרופורציה, נוכל לשכוח משלווה ובטח שלא נוכל להתמודד.

לא להביא על עצמנו נסיונות

ראינו שהקב"ה לא מנסה את האדם אלא רק בנסיונות שיש לו את הכוחות להתמודד איתם. משום כך "אמר רב יהודה אמר רב: לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי נסיון ונכשל" ואם דוד נכשל מן הסתם גם אנחנו נכשל....

27-31 – יש שלושה סוגי נסיונות: 1. נסיונות שנכפו על האדם, כגון מחלה ל"ע, נפילת מניות בבורסה, פיטורים מעבודה וכדו'. נסיונות אלו למדנו שעלינו להתמודד איתם ולא להרהר אחר מדותיו של הקב"ה.

2. נסיונות שאנחנו מחליטים להכניס את עצמנו אליהם, כגון, אדם שמרגיש שיש לו קושי עם ההתמודדות באינטרנט וקונה פלאפון חכם ללא סינון (שלא תבינו שאני בעד פלאפון עם סינון אבל "בתוך עמי אנכי יושבת..."), אדם שמכיר את עצמו ויודע שכשהוא מגיע לחבר מסוים מיד מתחילים לרכל על כל העולם ואשתו, אדם שלוקח הלוואות ונכנס לחובות גדולים. נסיונות אלו הכלל אומר: לברוח ולא להכנס לנסיון.

3. נסיונות שעומדים בפיתחנו, אבל יש לנו את האפשרות לברוח מהם גם שם יש לברוח וזה בדיוק מה שמנסים אותנו האם אנחנו בורחים מהנסיון או נשאבים אליו וקעת נבוא לבאר יותר את סוג הנסיון השני והשלישי.

יוסף הצדיק עמד בנסיונות רבים, על כל אחד מהנסיונות הוא מקבל שכר, אך השכר הגדול ביותר ש"הים ראה וינס" ניתן לו על "ויעזבו בגדו אצלה" ותמה ר' חיים שמואלביץ מדוע דוקא על הנסיון הזה הוא קיבל את השכר הגדול ביותר. ותירץ תירוץ נפלא: הקושי הגדול ביותר של האדם הוא לברוח ממקום הסכנה. אסור לאדם להכניס את עצמו לנסיון, האדם שדבק באלוקיו בורח מכל דבר שיכול לגרום לו למעידה בעבודת הבורא.

הרמב"ן מקשה מדוע יוסף עזב את בגדו אצל פוטיפר, הרי היה יכול לקחת את בגדו ולהעלים מבלי להשאיר ראיות. אלא שיוסף ידע שכל רגע שהוא נשאר ליד אשת פוטיפר הוא יכול למעוד וליפול וכל המשימה שלו עכשיו היא לקום ולברוח, גם במחיר של השארת הראיות בזירה. הכלל הוא שכל עוד לא נכפה עלינו הנסיון תפקידנו לברוח ממנו ולאחר שכבר נכפה עלינו תפקידנו לעבור אותו מבלי להרהר אחר מדותיו.

כך גם מבואר בגמרא שאדם שיש לו שתי דרכים ובאחת מהדרכים יש אשה שתולה כביסה והוא מחליט ללכת בדרך זו בעיניים עצומות, אותו אדם נקרא רשע גם אם לא יפתח את עיניו כלל, ולכאורה מדוע נקרא רשע הרי סוף סוף לא חטא, אלא שהכניס את עצמו לנסיון וחז"ל אמרו "אל יביא אדם עצמו לידי נסיון!!!"

חברים יקרים! לכל אחד מאיתנו יש נסיונות שונים, יש כאלה של"ע מתמודדים עם מחלות, יש שמחכים לפרי בטן, יש שהפרי בטן שלהם עושה להם תיקונים, יש כאלה שיושבים טוב והנסיון שלהם להינצל מחולה רעה שהיא "כסף שמור לבעליו"

איך יהודים עוברים את אותן נסיון וכל אחד מגיב אחרת. החידוש הגדול בנסיונות שעבר אברהם הוא שאברהם לא הרהר אחר מדותיו של הקב"ה, לרגע לא היה לו שום סימן שאלה, אלא רק תמימות גדולה ושיעבוד מוחלט וזו הדרשה מאיתנו, לא רק שנמשיך בחיים, אלא שלא נהרהר אחר מדותיו, שלא נשאר עם סימני שאלה.

לעומת אברהם אבינו שעמד כצור חלמיש בנסיון, אצל איוב מצאנו תגובה אחרת לנסיונות. על איוב נאמר שלא חטא בשפתיו ומדייקת הגמרא שבשפתיו לא חטא אבל בלבו חטא. ייסורים נוראיים באו על איוב, איוב הצליח לשמור על שפתיו ולא הוציא דיבור שמבטא את הקושי שלו אך לבו לא היה תמים עם ה'.

כל כך טבעי להיות במשבצת של איוב, מי מאיתנו לא חווה קושי של תסכול, פספוס או ייאוש מנסיונות, אבל אם רוצים דבקות צריך לדעת שעלינו להתעלות מעל הטבע, מעל הרגשות הטבעיים ומעל התגובות הטבעיות.

20-22 – המכתב מאליהו מבאר שכל מטרת הציווי האלוקי לא להתפתות אחר נביאי השקר, גם כאשר יעשו מופתים שיחרגו מגבולות הטבע, היא כדי לדעת "הישכם אוהבים את ה' אלוהיכם בכל לבכם ובכל נפשכם". כמה קשה לראות מופתים שיוצאים מסדרי בראשית ולהשאר "נאמן למקור" בלי שום נדנדו בלב, קושי עצום! אבל זו הדרשה!

כך מבאר הרמב"ן, מדוע מעמד הר סיני היה בקולות גדולים ומפחידים וכותב שכל הקולות הם כדי לנסות את ישראל לראות עד כמה הם דבקים בקב"ה ועד כמה ההשתוקקות אליו יתברך גדולה. מי שמצליח "להתעלם" מכל הקולות ולרצות רק את הקב"ה בלי שום הרהור, יצליח להישאר ליד ההר מבלי לזוז, אך מי שחושב שיש בנסיון ממש ומי שנחלש מחמת קושי הנסיון, הרי הוא אינו דבק בקב"ה והתוצאה היא התרחקות מההר וגם מהקב"ה.

הנסיון אינו אלא דמיון

23-24 – כדי להגיע לדבקות ולעבור את הנסיון בשלום לא רק בגוף אלא גם בנפש עלינו לדעת שהנסיון אינו אלא דמיון.

בגמרא מסופר על אביי ששמע איש אחד שאומר לאשה אחת שמחר ישכימו מוקדם בבוקר ויצאו יחד לדרך. אביי אמר לעצמו שגם הוא ישכים מוקדם בבוקר כדי להפריש את אותו איש מאיסור, שהרי ההליכה של איש ואשה לבד בדרך יכולה להביא לנפילות קשות. בבוקר כשיצאו לדרך אביי הלך אחריהם עד שהגיעו לפרשת דרכים שם נפרדה דרכם. אביי התפלא מאד כיצד לא נכשל האיש עם האשה ואמר על עצמו שאם הוא היה במקום האיש ודאי היה נופל. המחשבה של אביי, שהיה נכשל בדבר שאיש פשוט לא נכשל ציערה אותו מאד עד שבא ההוא סבא ואמר לו "ככל שאדם גדול יצרו גדול ממנו".

ר' חיים שמואלביץ מבאר שאין כל קושי להבין, איך את אותו נסיון יש אחד שיצליח לעבור ויש אחר שלא יצליח ואפילו כשהשני גדול מהראשון, שהרי כל הנסיון אינו אלא דמיון וכל השאלה מהו שיעור הדמיון, יש אחד שהיצר הרע מחליש את כח שכלו ומגביר את כח הדמיון שלו ברמה מסוימת ויש אחר שהחלשת הכח השכלי והגברת כח הדמיון תהיה ברמה גבוהה בהרבה וכיון שכך אחד יעבור והשני יכשל.

אם נפנים את הידיעה שכל הנסיונות אינם אלא דמיון אחד גדול, נדע לקחת את מאורעות החיים בפרופורציה, לקבל את הכל בשלוות נפש וההתמודדות תהיה קלה הרבה יותר וכך נזכה להשאר דבקים בקב"ה, אך אם לא נפנים ונחשוב שבנסיון

ויש כאלה שלא נרדמים משום שלא יודעים איך יסגרו את החודש, יש שמתמודדים עם אשה קשה ויש אשה שמתמודדת עם בעל עקשן. אפשר להמשיך את הרשימה אבל המשותף לכולנו שעלינו לדעת שהיחס בין הנסיון לכוחות הנפשיים שווה אצל כולם ואם הנסיון בא לנו, סימן שאנו יכולים להתמודד איתו. על כולנו יש חובה להתאמץ לעבור את הנסיון בשמחה, לא להרהר אחר מדותיו וביחד עם זאת לדעת שחובת ההתמודדות היא רק מול הנסיונות שנכפו עלינו ולא מול נסיונות שהבאנו על עצמנו, שם חובתנו לנער אותם מעלינו ולא להכנס כלל להתמודדות.

שבת שלום!

חברים יקרים!

לעולם הקב"ה אינו מנסה אדם בניסיון שהוא אינו יכול לעמוד בו. כל ניסיון מותאם לפי העמדה הנפשית של האדם. משום כך אומרים חז"ל שניסיון ראשון של אברהם כניסיון אחרון. מטרת הניסיון להעצים אותנו ולהביא אותנו לקרבת אלוקים. לעולם אסור לו לאדם להכניס עצמו לניסיון אלא אם בא עליו ניסיון עליו להתמודד אותו. המדרגה הגבוהה היא לא רק להבין שהניסיון מאת הבורא אלא גם לא להרהר אחר מידותיו ולקבל את הניסיונות באהבה!!
שבת שלום ומבורך!!

